

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	17.9.2007
Tekijä	Juha Sillanpää	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	91
Otsikko	Aineettoman pääoman mittaaminen valmistavan teollisuuden yrityksen ohjauksessa Case Pukkila Oy ja Avant Tecno Oy		
Ohjaajat	Professori Kari Lukka, KTM Antti Pitkänen		

Tiivistelmä

Aineettoman pääoman mittaaminen on mielenkiintoinen ilmiö, jota on käytännön tasolla tutkittu melko vähän. Tutkimus on toistaiseksi keskittynyt lähinnä tietointensiivisille toimialoille, vaikka tutkimusten mukaan aineettoman pääoman mittaaminen nähdään hyödyllisenä sisäisen ohjauksen työkaluna toimialasta riippumatta. Tutkimusongelma voidaan jakaa kahteen kysymykseen: miten valmistavan teollisuuden yrityksen ohjaus toteutetaan, kun aineetonta pääomaa mitataan tai ei mitata? Mitä seurauksia valinnalla aineettoman pääoman mittaamisesta tai mittaamatta jättämisestä on sisäisen ohjauksen näkökulmasta valmistavan teollisuuden yrityksessä? Näiden ongelmien lisäksi tutkimuksen tavoitteena on tutkia aineettomaan pääomaan liittyviä erityispiirteitä valmistavan teollisuuden yrityksessä, kuvata aineettoman pääoman mittaamisen tai mittaamatta jättämisen vaikutusta yrityksen ohjaukseen ja mittaamisvalinnasta seuranneita hyötyjä ja haasteita.

Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen. Siinä sovelletaan toiminta-analyyttistä tutkimusotetta ja vertailevaa case-metodia. Vertailuasetelma saavutetaan vertaamalla kahta valmistavan teollisuuden yritystä, joista vain toinen mittaa aineetonta pääomaa ohjauksen tukena. Empiirisessä tutkimusosiossa on tehty 7 teemahaastattelua yritysten avainhenkilöiden kanssa sekä hyödynnetty muuta yrityksistä saatavilla olevaa aineistoa. Teoriaosan viitekehysten muodostaa aineettoman pääoman tutkimiseen keskittynyt kirjallisuus yhdessä lukuisten tieteellisten artikkeleiden kanssa.

Valmistavan teollisuuden yritykselle merkittävää aineetonta pääomaa on rakennepääoma, joka kohdistuu resurssien kohdistamiseen ja ohjaukseen. Samoin tutkimus, valmistus- ja tuotanto-prosessiosaaminen voidaan nostaa esiin sekä yksilö- että organisaatio-tasolla. Suhdepääoman kohdalla avainalueiksi koettiin jakelukanavien ja muiden kontaktien laaja tuntemus ja sitouttaminen. Ohjauksellisesti tärkeimmiksi koetut hyödyt liittyivät myös resursseihin. Aineettoman pääoman mittaaminen auttaa suuntaamaan resursseja ja osaamista oikeisiin kohteisiin ja selkeyttää strategian jalkauttamisprosessissa tuoden samalla enemmän informaatiota ylöspäin yrityksen johdolle. Toisaalta mittaaminen koetaan raskaaksi prosessiksi, joka vie paljon aikaa ja työtunteja sekä korostaa organisaatorajoja. Aineettoman pääoman mittaamatta jättäminen puolestaan säästää resursseja, minkä uskotaan tukevan itseohjautuvuutta, vastuuttokyvyn ja luottamuksen paranemista. Haasteiksi koetaan etenkin tavoitteiden viestintä, tiedonkulku, johdon päätöksenteko sekä kasvun hallinta varsinkin tulevaisuudessa. Yleisesti ottaen valinta aineettoman pääoman mittaamisesta on ollut seurausta strategisista valinnoista ja myös organisaatiokulttuurilla on ollut suuri merkitys valittuihin ohjaustapoihin. Aineettoman pääoman mittaaminen näyttää tulosten valossa tukevan erityisesti kasvussa olevan valmistavan teollisuuden yrityksen ohjausta. Hyvä näkökulma jatkotutkimukseen voisikin olla aineettoman pääoman mittaamisen yhdistäminen nimenomaan voimakkaassa kasvussa oleviin valmistavan toimialan yrityksiin.

Asiasanat	Aineeton pääoma, osaamispääoma, tietopääoma, yrityksen sisäinen ohjaus
Muita tietoja	